

11. SINIF TARİH

1. Ünite

1. **Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyıl ıslahatlarının ortak özelliklerinden biri <u>değildir</u>?**

A) Sorunların temeline inilmediği için kalıcı çözümler bulunamamıştır.
B) Kişilere bağlı kalınmış ve devamlılığı olmamıştır.
C) Avrupadaki gelişmeler örnek alınmıştır.
D) Daha çok askerî alanda ıslahat yapılmıştır.
E) Baskı ve şiddet yoluyla yapılmaya çalışılmıştır.

2. 1789 Fransız İhtilali başta Avrupa olmak üzere pek çok yerde etkisini göstermiş, Osmanlı Devleti de Fransız İhtilali'nden en çok etkilenen devletlerden biri olmuştur.

Fransız İhtilali'nin aşağıdaki sonuçlarından hangisi Osmanlı Devleti'ne büyük zarar vermiştir?

A) Feodal yapıların ortadan kalkmaya başlaması
B) Milliyetçilik düşüncesinin yayılması
C) Laik eğitim anlayışının ortaya çıkması
D) İnsan hakları düşüncesinin önem kazanması
E) Demokrasi fikrinin benimsenmesi

3. **Harita: XVII. Yüzyılda Safevi Devleti**

Verilen harita incelendiğinde,

I. Zağros Dağları; Osmanlılarla Safeviler arasındaki sınırı belirlemektedir.
II. Safeviler, Anadolu topraklarının bir bölümünü ele geçirmiştir.
III. Safeviler bugünkü İran topraklarına hâkim durumdadır.

değerlendirmelerinden hangilerinin doğru olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) II ve III. E) I, II ve III.

4. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyıla kadar tımar dışında kalan toprakların gelirlerini açık artırma yoluyla mültezim denen kişilere kiralıyordu. İltizam adı verilen bu sistemin yerini, bu yüzyıldan itibaren vergi kaynaklarının yaşam boyu kiralandığı yeni bir sistem almıştır.

Mukataa denilen bu arazilerin, belirlenen bir bedelle yaşam boyu kiralandığı sistem aşağıdakilerden hangisidir?

A) Malikane B) İltizam C) Muaccele
D) Mutasarrıf E) Muhtesip

5. **Harita: 1595-1700 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler**

Harita incelendiğinde Osmanlı Devleti ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Batılı devletlerle daha çok diplomatik ilişkiler kurduğu
B) Safevi Devleti'ne son verdiği
C) Batı sınırını kesin olarak belirlediği
D) Hazar Denizi'ni bir iç deniz durumuna getirdiği
E) Fransa'yla diplomatik ilişkilerin devam ettiği

6. Zitvatorok Antlaşması ile Osmanlılar, Macaristan'da durumunu korumuş hatta Eğri ve Kanije adlarında iki yeni beylerbeylik oluşturmuştur. Fakat Osmanlılar; eski Macaristan Krallığı'ndan, Habsburglar'da kalan yerler üzerindeki iddialarından ve bunun için ödenen yıllık 30 bin altın vergiden vazgeçmiştir. Bu durum, Habsburglar karşısında Osmanlılar için açıkça bir gerileme ifade etmiştir. Osmanlı padişahının, rakibini "Caesar" unvanıyla kendisiyle eşit bir hükümdar olarak tanıması ve antlaşmayı yirmi yıl için imzalaması, Osmanlı Devleti'nin artık Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'ndeki büyük iddialarından vazgeçtiğini göstermiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Topraklarını koruma politikasına yönelmiştir.
B) Avusturya sınırı kesin olarak çizilmiştir.
C) Siyasi ve ekonomik alanda güç kaybı yaşamıştır.
D) Avrupa karşısındaki geri çekilme süreci başlamıştır.
E) Kanunî Dönemi'ndeki hedeflere ulaşılmıştır.

7. **Harita: Kasr-ı Şirin Antlaşması Sonrası Osmanlı Devleti'nin Doğu Sınırı**

Yukarıdaki harita incelendiğinde,

I. Karadeniz, Marmara ve Azak Denizi bir iç deniz hâline gelmiştir.

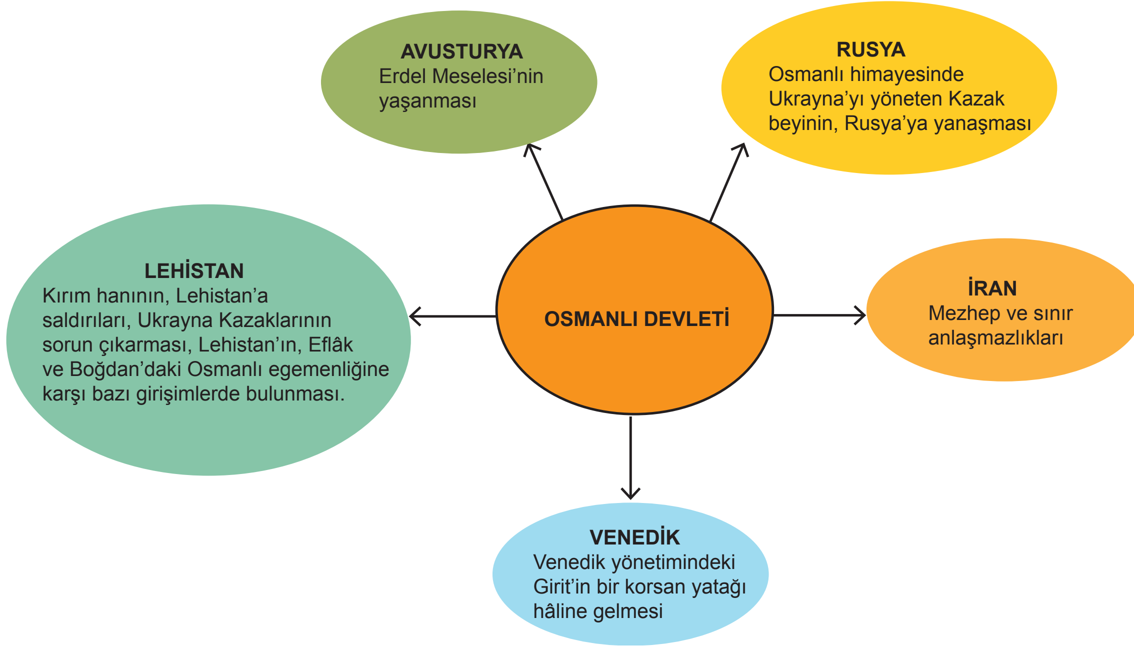
II. Doğu Akdeniz Osmanlı hâkimiyeti altındadır.

III. Osmanlı Devleti'nin doğu sınırı Basra Körfezi'ne kadar ulaşmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) Yalnız III.
D) I ve II.
E) I, II ve III.

8. **Aşağıdaki görselde XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin ilişki kurduğu devletler ve bu ilişkilerin temel özellikleri verilmiştir.**

Verilen görsel incelendiğinde XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti ile ilgili,

I. İran'la yaşanan sorunlar hem dinî hem de siyasi niteliktedir.

II. Genellikle sınır sorunları ve toprak anlaşmazlıkları yaşanmıştır.

III. Lehistan ve Rusya ilişkilerinde Ukrayna Kazakları sorun oluşturmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) Yalnız III.
D) I ve II.
E) I, II ve III.

9. Otuz Yıl Savaşlarının sonunda imzalanan 1648 tarihli Westphalia (Vestfalya) Antlaşması ile Kutsal Roma Germen İmparatorluğu içindeki prenslikler bağımsız devletler hâline geldiler. Antlaşmaya göre Alman prensliklerinin onayı olmadan imparator vergi ve asker toplayamayacak, kanun koyamayacak ve savaş ilan edemeyecekti. Diğer yandan Hollanda ve İsviçre'nin bağımsızlığı bütün taraflarca tanınacak ve Protestanlığın yanı sıra Kalvenizmin varlığı da kabul edilecekti. Westphalia Antlaşması'yla Avrupa'da kendi yasalarına göre davranan, kendi ekonomik ve siyasal çıkarlarını izleyen, istediği tarafta yer alan, ittifaklar kuran ve bozan modern bağımsız devletler dönemi başladı. Bu yönüyle söz konusu antlaşma, modern diplomasinin ve uluslararası ilişkilerin de başlangıcı olarak kabul edildi.

Bu metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Sınırlar milliyetçilik prensibine göre çizilmiştir.

B) Dinî yaşamda kısıtlamalara gidilmiştir.

C) Westphalia Antlaşması uluslararası ilişkilere yeni bir boyut kazandırmıştır.

D) Kutsal Roma-Germen İmparatoru eski gücünü korumuştur.

E) Avrupa'da savaşlar dönemi sona ermiş diplomatik dönem başlamıştır.

10. Osmanlı denizcilik tarihinde kadırgaların hâkim olduğu birinci döneme, Barbaros Hayreddin Paşa damgasını vurdu. Barbaros'a göre yelkenli büyük gemiler rüzgârlı havalarda daha hızlı yol alsalar bile Akdeniz'de yaz mevsiminin uzun sürmesi ve bu aylarda havanın durgun gitmesi sebebiyle uzun bir süre bu gemiler adeta hareketsiz kalıyordu. Yine bu gemiler, kürek ağırlıklı kadırgalar gibi koylarda ve küçük limanlarda kullanılmaya elverişli değildi. Bu sebeple XVII. yüzyılın sonlarına kadar Osmanlı donanmasının bel kemiğini kadırga sınıfı gemiler oluşturdu. İkinci dönemin en önemli gemisi kalyondu. Kadırgaya göre daha uzun bir gövdeye sahip olan kalyonlar, kadırgadan farklı olarak büyük yelkenlere ve toplara sahipti. Büyük oldukları için daha fazla insan taşıyabilen kalyonların manevra kabiliyeti kısıtlıydı ve kadırgalar gibi süratli hareket edemiyordu. Bu nedenle XVI. yüzyılın ortalarından itibaren gemi inşasında kalyonlara üstünlük sağlayan yeni özellikler kazandırıldı. Özellikle Girit Seferleri sırasında Osmanlılar, Venediklilerin karşısında hafif kalan kadırgaların yerine kalyon yapımına ağırlık verdi.

Bu metne göre Osmanlı gemiciliğiyle ilgili olarak aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yapılamaz?

A) Birinci dönemde Barbaros Hayrettin Paşa'nın belirleyici bir rolü bulunduğu

B) Girit'in fethinde kalyonların çok etkili olduğu

C) Çağın gerektirdiği şartlara göre gemilerin yapıldığı

D) Kadırgaların manevra kabiliyetleri nedeniyle uzun süre kullanıldığı

E) Kalyon tipi gemilerin olumsuzluklarının giderilmeye çalışıldığı

11. "Ülkem için büyük hayallerim var. Ülkemin kalkınmasını sağlamak için Avrupa ülkelerine gittim ve incelemelerde bulundum. Reformlar gerçekleştirerek ülkemi kalkındırdım ve önüne hedefler koydum. Bu hedeflerim arasında sıcak denizlere ulaşmak ve Baltık Denizi'ne hâkim olmak vardır. Baltık Denizi'ne hâkim olmak için İsveç; Balkanlar ve Orta Avrupa'ya hâkim olmak için ise Lehistan üzerinde hâkimiyet kurmak gerekecektir. En önemli hedefim, Osmanlılardan Kırım'ı alıp Karadeniz'e ulaşmaktır. Daha sonra ise Balkanları ve Boğazları alarak Ege ve Akdeniz'e inip dünyada söz sahibi olmak istiyorum. Eğer Fransa ve İngiltere Osmanlı topraklarında yayılmak isterse kendi çıkarlarımız için Osmanlı Devleti'ni korumalıyız. Ülkem, Kafkasya ve Orta Asya'da genişlemeyi de ihmal etmemelidir."

Rus Çarı I. Pedro

Buna göre, Rus Çarı I. Petro'yla ilgili olarak,

I. Yayılmacı bir politika belirlemiştir.

II. Hedeflerine diplomatik yollarla ulaşma amacındadır.

III. Islahatçı bir anlayışa sahiptir.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) II ve III.

12.

Yukarıdaki tarih şeridi incelendiğinde Osmanlı Devletiyle ilgili olarak;

I. iç sorunların yaşandığı,

II. dış politikada değişimlerin olduğu,

III. ekonomik tavizler verildiği

yargılarından hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I, II ve III.

13. Fransız siyaset adamı Markisi, 1736 - 1739 Osmanlı ve Avusturya - Rusya Savaşlarının devam ettiği yıllarda çağdaşlarıyla aynı duyguları paylaşıyordu. Türk Devleti'nin taksimi konusuna eğilenlerin kaleminden ilk kez çıkan cömert fikri şöyleydi:

"Avrupa'nın karşılaşacağı ilk büyük devrim muhtemelen Türk Devleti'nin ele geçirilmesi olacaktır. Türk yenilince herkesin kendi payına düşeni alması lazımdır veya daha iyisi, çok sayıda Hristiyan devlet kurdurmak, kadim Yunanistan'a ve Nil Nehri'ne, Ege adalarına yeniden hayat vermek gerekir. Bugün Avrupa barış içindeyken bütün bu ülkeleri Avrupa'nın dengesi ve ticareti için masrafını paylaşarak fethetmek, Hristiyanlığı yerleştirmek, kutsal mekânları tamir edip düzenlemek ve taksimi iyi yaparak Hristiyan kralların iktidarını yerleştirmek güzel bir proje olurdu."

Fransız siyaset adamı Markisi'nin düşüncelerinden yola çıkarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Türk Devleti'nin yıkılması Avrupalı devletler arasında çıkar çatışmalarına neden olacaktır.

B) Hristiyanlığın yayılması ve güçlenmesi ideali geçerliliğini yitirmiştir.

C) Hristiyan devletler öncelikli olarak kendi aralarında birlik oluşturmalıdır.

D) İlk büyük devrim Hristiyan kralların iktidarını kurmaktır.

E) Türk Devleti yıkıldıktan sonra Avrupa'ya huzur ve barış gelecektir.

14. Harita: 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması sonrasında Osmanlı Devleti

Verilen harita incelendiğinde,

I. Kırım Hanlığı ve Azak Denizi Osmanlı Devleti'nin sınırları dışında bulunmaktadır.

II. Marmara ve Ege Denizi'nde Osmanlı hâkimiyeti devam etmektedir.

III. Balkan coğrafyasında Osmanlı Devleti varlığını sürdürmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

15.

İpek ve Baharat Yolu Osmanlı'nın eline geçmişti, yeni ticaret yolları bulmak bizim için şart olmuştu. Denizcilik alanındaki gelişmeler ve gelişen pusula ile yeni yerlere gidebildik. Bulduğumuz yeni yerlerin kaynaklarını ele geçirdik. Şimdi rakiplerimize karşı limanlarımızı korumak için savaşmalıyız.

İngiltere Kraliçesi I. Elizabeth

Ekonomimizi güçlendirmek için yeni yerlere gitmeliydik ve bunu başardık. Gittiğimiz yerlerdeki ürünleri Avrupa'ya taşıyıp gelirlerimizi arttırdık. Amerika, Hindistan ve Uzak Doğu'daki bölgeleri ele geçirmek için aynı bizim gibi düşünen İngiltere, Hollanda ve İspanya ile savaşmamız gerekir.

Fransa Kralı XIV. Loui (Lui)

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Keşfedilen yerlerdeki kaynaklar Avrupa kıtasına taşınmıştır.

B) İngiltere ve Fransa sömürgeci yarışta birbirlerini rakip olarak görmemiştir.

C) Osmanlıların ticaret yollarına hâkim olması İngiltere'yi başka arayışlara itmiştir.

D) Fransa yeni sömürgeler elde etmek için savaşmayı göze almıştır.

E) İngiltere ele geçirdiği yerleri savunma amacındadır.

16. Ünlü Türk denizcisi Barbaros Hayreddin Paşa'nın İstanbul Tersanesi ile ilgili görüşleri:

"Devletin birçok liman şehrinde tersanesi vardı. Ama büyüğü, Haliç üzerindeki tersaneydi. Bu tersanenin dünyada eşi yoktu. Hiç bir tersane burası kadar gemi kızaklayamaz, işçi çalıştıramazdı. Akla gelebilecek her türlü sanat erbabı mevcuttu. İşçilerin çoğu Hristiyan esirlerdi. Ama bedava değil, ücretle çalıştırılırlardı. Ücretlerini biriktirenler değerlerini öderler, hür olur, memleketlerine dönerlerdi. Ustaların ve mühendislerin hepsi Türk'tü. Tersanede çalışanların sayısı 20.000'den az değildi. Murad edilse, bir yıl içinde, Venedik donanmasının bir eşini inşa etmek ve donatmak mümkündü. Gerçi İstanbul Tersanesi'nin şöhreti dünyayı tutmuştur. Venedik kâfiri bile, hakanımızla sulh içinde olduğu demlerde bu tersaneye kadırga ısmarlardı. Ancak gözle görüp içine girmedikçe, azametinin derecesini takdir edememiştim. Böyle bir tersane, bu kadar zengin bir devletle her şeyi yapmak ve Allah'ın izniyle başarmak mümkündü."

Verilen metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Venedik denizciliği örnek alınmıştır.

B) Osmanlı, okyanus denizciliğinde ilerlemiştir.

C) Osmanlı tersaneleri İstanbul'da toplanmıştır.

D) Üretim kapasitesi açısından İstanbul Tersanesi'nin rakibi yoktur.

E) Osmanlı Devleti, tersanelerin yetersiz kaldığı durumlarda gemi ithal etmiştir.

17. Hollandalılar ve İngilizler başlangıçta iyi silahlanmış yelkenli ticaret gemilerini savaşlarda kullanarak donanmalarındaki gemi sayılarını artırmışlardı. XVII. yüzyıl sonlarına kadar devam eden savaşlarda tüccar kaptanlara güvenilmeyeceğini anlayan bu iki devlet, askerî disiplini sağlamaya yönelik tedbirler aldı. Bunun için tüccar kaptanların yerine deniz subayları tercih edildi ve savaşta tüccar gemilerine duyulan bağımlılık azaltıldı. Böylece savaş gemisi yapımı başlatılarak savaşta kullanılan ticaret gemileri tasfiye edildi. Artık okyanuslarda yelkenli savaş gemileri, donanmanın esasını oluşturdu.

Bu metne göre ticaret gemilerinden savaş gemilerine giden süreçle ilgili olarak aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Yapılan değişikliklerin deniz savaşlarında başarıyı sağladığı

B) Ticaret gemilerinin askerî amaçla kullanıldığı

C) Tüccar kaptanların yetersizliğinin değişime neden olduğu

D) XVII. yüzyıldan sonra savaş gemilerinin önem kazandığı

E) İngiltere ve Hollanda'nın deniz gücünü geliştirdiği

18. Azerbaycan'da Rus İşgali

Afşar Türkmenlerinden Nadir Şah'ın İran'da yönetime geçmesi İran'ın yeniden güçlenmesini sağladı. Rusya, Azerbaycan topraklarını yeniden İran'a bırakmak zorunda kaldı. Nadir Şah'ın ölümünden sonra zaten birlikten mahrum bırakılmış olan Azeri Türkleri Şirvan, Şeki, Taliş, Karabağ, Kuba, Gence, Revan ve Bakü Hanlıklarını kurarak bağımsız küçük devletler durumuna geldi. Daha sonra tehditle karşılaşan Azerbaycan Hanlıkları mektuplar göndererek Osmanlı Devleti'ne bağlılıklarını gösterdi. Bu dönemde Osmanlı devlet adamları Azerbaycan ve Dağıstan'ı da hâkimiyet altına almak istemişler fakat başarılı olamamışlardı. Gürcistan üzerinden Azerbaycan'a hâkim olmak isteyen Rusya bunu başaramayınca, Osmanlı ve İran Devletlerinin iç sorunlarıyla uğraşmalarından faydalanarak Azerbaycan'ı işgale girişti. Rusların Azerbaycan'ı işgalini engelleyemeyen Osmanlı Devleti ve İran, yakınlaşma politikasına yöneldi. Rusya'nın güneye inerek İngiltere'nin sömürgelerini tehdit etmesi ihtimaline karşı İngiltere, Osmanlı ve İran Devletlerini Rusya'ya karşı destekleme yoluna gitti.

Yukarıdaki metinle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Azerbaycan toprakları devletlerin nüfuz mücadelesine neden olmuştur.
B) Nadir Şah, Osmanlı Devleti ile dostane ilişkiler kurmuştur.
C) Rusya yayılmacı bir politika izlemiştir.
D) Osmanlı, İran ve İngiltere; Rus yayılmacılığına karşı olmuşlardır.
E) Nadir Şah'ın ölümü Azerbaycan'daki siyasi birliği sona erdirmiştir.

19. Osmanlı Devleti Karlofça Antlaşması ile ilk defa yabancı devletlerin ara buluculuğunu kabul etmek zorunda kalmıştır. Bu kabullenme bir zamanlar hiçbir devleti kendisi ile eşit görmeyen Osmanlı için bir yıkım olmuştur. Aynı zamanda ilk büyük toprak kaybının da yaşandığı bu antlaşmayla Osmanlılar, bir daha toparlanamayacağı uzun bir savunma dönemine girmiştir. Karlofça'da ilk kez müzakere yoluyla bir antlaşma imzalamak zorunda kalan Osmanlı Devleti artık Avrupalılar için tehlike olmaktan çıkmaya başlamıştır. Bu antlaşmadan sonra Osmanlı Devleti daha önceki dönemlerde önem vermediği İngiltere, Hollanda ve Fransa gibi Avrupalı devletlerin siyasetlerinin etkisinde kalmaya başlamıştır.

Buna göre Osmanlı Devleti Karlofça Antlaşması ile

I. İtibar kaybına uğramıştır.
II. Diplomatik üstünlüğünü kaybetmiştir.
III. Denge siyaseti izlemeye başlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) II ve III. E) I ve III.

20. Otuz Yıl Savaşları sonunda Fransa, artık Avrupa siyasetine yön veren devlet konumuna yükselirken İngiltere de Batı dünyasında etkili olmaya başlamıştır. Westphalia Barışı ile bazı Avrupa ülkeleri topraklarını genişletirken özellikle Almanya'da gerileme ve iç karışıklıklar başlamıştır. Bu antlaşma ile Avrupa'da dinî etkenlerin yerini modern diplomasi almış ve uluslararası alanda modern devletler hukukunun temelleri atılmıştır. Artık evrensel imparatorluklar yerini ulusal krallıklara ve ulus devletlerine bırakmıştır.

Buna göre,

I. Güç dengeleri değişmiştir.
II. Almanya otoritesini kaybetmiştir.
III. Demokratikleşme çabaları başlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I, II ve III.

21. **Harita: Sömürgeciliğin Gelişimi (XVIII. Yüzyıl)**

Sömürgeciliğin gelişimi ile ilgili verilen harita incelendiğinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Avrupalı devletlerin bazıları denizaşırı bir yayılmacılığa yönelmiştir.

B) Kuzey Amerika'da Portekiz, Orta Amerika'da ise İspanya'nın sömürgeleri bulunmaktadır.

C) Fransa, en az sömürgeye sahip devlet konumundadır.

D) Afrika'nın tamamı sömürgeleştirilmemiştir.

E) İngiltere "üzerinde güneş batmayan imparatorluk" unvanını elde etmiştir.

22. SADRAZAM OLURUM ANCAK...

IV. Mehmet döneminde ülkedeki kötü gidişe çözüm bulmak amacıyla yaşı ilerlemiş olmasına rağmen Köprülü Mehmet Paşa'ya sadrazamlık teklifi götürülmüştür.

Valide Sultan: Her şeyi kökünden tutup çözümleyecek bir elin yokluğundan ülkemizde her şey yok olmak üzeredir. Böyle bir durumda, söylendiği gibi devletin yükünü kaldıracak kadar kendinde cesaret ve akıl buluyor musun?

Köprülü Mehmet Paşa: Düşünmem lazım Valide Sultanım.

Köprülü Mehmet Paşa teklifi hemen kabul etmez ve bazı şartlar öne sürer.

Valide Sultan: Paşa cevabın ne ola?

Köprülü Mehmet Paşa: Padişahımız ve annesinin hakkımdaki güvenlerinin sarsılmaması, isteklerimin padişah tarafından hemen kabul edilmesi, hakkımdaki şikayetlerde önce bana sorulması, sözlerime itimat edilmesi, atayacağım kişilere karışılmaması şartlarıyla bana layık gördüğünüz sadrazamlık görevini kabul ediyorum.

Köprülü Mehmet Paşa'nın şartları kabul edilmiş ve paşa sadrazamlık görevine başlamıştır.

Verilen okuma parçası değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Devlet yönetiminde Türk olmayanlara görev verilmediği
B) Devletin zor dönemlerden geçtiği
C) Valide Sultanın etkinliğini artırdığı
D) Sadrazamlık makamının zor bir görev hâline geldiği
E) Padişah otoritesinin kalmadığı

23. 1774'te imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin imzaladığı en ağır antlaşmalardan biri olmuştur. Bu antlaşma, öncelikli olarak Kırım'ın Osmanlı Devleti'yle olan bağlılığına son vermiş, Kırım'ı müstakil bir hanlık hâline getirmiş ve böylece Kırım, Osmanlı Devleti'nin himayesinden çıkmıştır. Osmanlı Devleti ise Yeniçeri Ocağı'nın yozlaştığı dönemde askerî boşluğu dolduran Kırım'ın askerî kuvvetlerinden mahrum kalmıştır. Bununla beraber dinî bakımdan Kırım'ın halifeye bağlılığı devam etmiş ve her iki devlet de Kırım'ın iç işlerine karışmamıştır. Rus ticaret gemileri Boğazları kullanacak, Karadeniz ve Akdeniz'de serbestçe dolaşabilecekti. Ruslar, diğer devletlere verilen imtiyazlardan istifade edecek, gerekli yerlerde konsolosluklar açabilecekti. Diğer taraftan Osmanlı Devleti Rusya'ya savaş tazminatı ödeyecekti.

Verilen paragraf değerlendirildiğinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Osmanlı Devleti, Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu kabul etmiştir.
B) Rusya kapitülasyonlardan yararlanmaya başlamıştır.
C) Kırım bağımsız bir hanlık hâline gelmiştir.
D) Karadeniz'in "Türk Gölü" olma özelliği sona ermiştir.
E) Osmanlı Devleti, halifelik makamının gücünden yararlanmıştır.

24. Avrupa'da Protestanlığın ortaya çıkması ile Papalık, Hristiyanların üzerindeki dinî, politik ve ekonomik üstünlüğünü kaybetmiştir. Böylece Hristiyanlığın devlet ve toplum hayatındaki etkisi azalmış ve sekülerleşme adı verilen kavram ortaya çıkmıştır. Antik Roma'da kullanılan hâliyle kutsal olanın dışını yani dünyevî olanı, dinî olmayanı anlatan bir kavram olan sekülarizm, XVII. yüzyıl sonrasında giderek devlet ve kilise hukukunun ayrımı anlamında kullanılmıştır. Avrupa'da sekülerleşmenin uygulanarak dinî kurumlar ile sembollerin egemenliğinin kaldırılması, uzun bir süreçte gerçekleşmiştir.

Buna göre,

I. Sekülerleşme laikliğe giden süreci başlatmıştır.
II. Protestanlık, Katolik Kilisesinin halk üzerindeki gücünü zayıflatmıştır.
III. Mezhep çatışmaları sona ermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) II ve III.